Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

31 532 Voedingsbeleid

28 625 Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Nr. 311 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2026

Op 4 februari 2025 heeft uw Kamer de op 30 januari ingediende motie van het lid Dijk (SP) over de concentratie, marktmacht en prijsopdrijving in de voedselindustrie (Kamerstuk 29 544, nr. 1264) aangenomen. De motie verzoekt de regering de concentratie, marktmacht en prijsopdrijving in de voedselindustrie in kaart te brengen, beleidsvoorstellen hierop te formuleren, en dit met de Miljoenennota aan de Kamer te sturen.

In het Kamerdebat op 22 januari 2026 over de begroting van Economische Zaken is door het lid Dijk gevraagd naar de status van zijn motie. De Minister van Economische Zaken heeft daarop toegezegd dit na te gaan.[1] Met deze Kamerbrief kom ik de toezegging namens het kabinet tegemoet en daarmee beschouw ik zowel de toezegging als de motie als afgedaan.

Op aanvraag van mijn ministerie doet de Autoriteit Consument & Markt (ACM) vanaf 2020 onderzoek naar prijzen, kosten en marges in de Nederlandse agrarische voedselketen via de Agro-Nutri Monitor. De ACM is een onafhankelijke toezichthouder die zich sterk maakt voor goed werkende markten voor mensen en bedrijven. De Agro-Nutri Monitor brengt voor een aantal specifieke voedselproducten in kaart hoe de kosten en opbrengsten verdeeld zijn tussen boeren, tuinders, de verwerkende industrie, groothandels en supermarkten.

Uit vier opeenvolgende rapportages van de Agro-Nutri Monitor komt het beeld naar voren dat geen onevenredige verdeling van ketenmarges te zien is tussen de verschillende schakels in de voedselvoorzieningsketen, ongeacht omvang of marktconcentratie van ketenpartijen. Voor de onderzochte producten zijn er daarmee geen aanwijzingen die op een prijsopdrijvend effect wijzen, echter de relatie tussen concentratie en

[1] Plenaire verslagen | Tweede Kamer der Staten-Generaal

kst-31532-311
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

prijsvorming maakt geen expliciet onderdeel van het onderzoek uit. Met de Agro-Nutri Monitor wordt wel getoond dat de meerkosten voor verduurzamingsinspanningen op het boerenerf niet altijd worden vergoed. Daarnaast leiden nieuwe samenwerkingsvormen onder boeren tot tegenwicht in markten en is de internationale context belangrijk bij het matchen van vraag en aanbod.

Een andere manier om naar voedselprijzen te kijken is door de Nederlandse boodschappenprijzen te vergelijken met het buitenland. In de Kabinetsreactie op de Initiatiefnota «Minder inflatie, meer bestaanszekerheid» van 28 november jongsleden[2] heeft de Minister van Economische Zaken toegelicht dat het prijsniveau van de boodschappen in Nederland onder het EU-gemiddelde[3] ligt, ondanks hogere lonen, energiekosten en accijnzen. Logische verklaringen daarvoor zijn de sterke concurrentie tussen supermarkten (met scherpe aanbiedingen) en de gunstig logistieke positie van Nederland.

Uit de rapportages van de Agro-Nutri Monitor is mij gebleken dat op dit moment geen aanwijsbare signalen zijn van prijsopdrijving door concentratie en marktmacht, desondanks vind ik het belangrijk om de voedselketen goed in de gaten te houden en diepgaander onderzoek te doen naar winstmarges en marktconcentraties. Het kabinet kijkt daarom uit naar het onderzoek van de ACM naar de prijzen van levensmiddelen waarbij ook een prijsvergelijking met een aantal andere landen uitgevoerd wordt. In dit onderzoek wordt gekeken welke kosten en winstmarges in de keten bijdragen aan de prijs die consumenten uiteindelijk in de winkel betalen. Het is de verwachting dat de uitkomsten van dit onderzoek in het laatste kwartaal van dit jaar beschikbaar komen.

Daarnaast heeft de Europese Commissie opdracht gegeven voor een studie naar voedselbetaalbaarheid in de Europese Unie met daarbij specifieke aandacht voor de rol van instrumenten uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Zodra deze studie is afgerond, zal ik uw Kamer het eindrapport doen toekomen.

Tot slot, (voedsel)betaalbaarheid in het algemeen is, en blijft, een belangrijk onderwerp voor het kabinet. De uitkomsten van de genoemde onderzoeken alsmede eventuele nieuwe voorstellen van de Europese Commissie zullen in den brede betrokken worden bij verdere beraadslaging in het Kabinet.

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
S.P.A. Erkens

---

[2] Kamerstuk 36 720, nr. 4

[3] Dit betreft de onderdelen «eten» en «non-alcoholische dranken». Bron: Eurostat (2025). Comparative price levels for food, beverages and tobacco.